

Een volle beurs

De onofficiële nieuwjaarsreceptie voor technici, de driedaagse vakbeurs Cue 2016, in het Rotterdamse Ahoy was geslaagd. Drukbezocht, nieuwe producten en verrassende lezingen. Symptomen van een positieve conjunctuur? Eric de Ruijter telde de bezoekers, bekeek de stands en volgde de lezingen. En dat stroboscopen kunnen knippen weten de meeste bezoekers wel.

Innovatiegalerij

© CB IMAGES

CUE is al sinds jaar en dag een gewaardeerde netwerkbeurs. Dat bleek ook nu weer uit de cijfers: met 6212 bezoekers valt er een groei van 12% te noteren. Al richten de exposerende bedrijven zich voor een goed deel van hun omzet op de totale entertainmentsector, de primaire aanwezigen zijn de mensen uit de podiumkunsten. Net zo belangrijk als het netwerkgebeuren is het aspect van kennisuitwisseling. Natuurlijk valt kennis over nieuwe apparatuur bij de stands te halen. Daarnaast presenteert de VPT in drie koepeltenten een actueel en relevant lezingenprogramma over diverse ontwikkelingen in het vakgebied. Wat de beurs verder aantrekkelijk maakt is dat alle disciplines bij elkaar in één hal staan. Dat gaat alleen maar goed als niet iedere exposant op de voorgrond wil treden. Op geluidsgebied is dat allang geregeld. Men houdt zich strikt aan de regel om geen geluid rond te laten schallen. De lichtbedrijven hebben het nog niet allemaal begrepen. Tussen de stands priemen de leds in je ogen en in de hoek van de lezingen is het knippen van de stroboscopen uitermate hinderlijk. Opvallend meer dan voorheen zijn zowel bedrijven als bezoekers uit België aanwezig, zo bevestigt een bestuurslid

van STEPP, de Belgische zustervereniging van de VPT. Ook van de partij met zijn Belgische bedrijf StaPoTech is een stralende Han Stakebrand. Een aantal moeilijke jaren is hij duidelijk goed te boven gekomen. Prominent aanwezig rond de VPT-stand is Han Ellenbroek: hij heeft zijn schouders gezet onder Young Professionals, een nieuwe poot van de VPT, en was druk leden aan het werven. Han is er zeker van dat hij het van de grond krijgt.

Bij de entree van CUE 2016 was het, net als in 2014, mogelijk om als bezoeker de door de exposanten zelf genomineerde innovatieve producten of diensten te *liken* met een sticker. Degene met de meeste stickers won dan in een van de vijf categorieën de Cue Innovatieprijs. Van enkele producten was het innoverende karakter heel duidelijk zoals bij de gloednieuwe Digico S21 van Ampco Flashlight Sales, waarover menig geluidstechnicus enthousiast was. Ook over de Dot2 van MA Lighting, waarmee Rolight in de prijzen viel, was veel goeds te horen. Datzelfde gold voor de Elation eMotion, een compacte moving head projector. Het idee van Frans van Oekel van LevTec voor een online deelplatform van gebruikte apparatuur voor theaters en gezelschappen, gearhub.nl, werd in de categorie diensten beloond. De ETC ColorSource Spot moge populair zijn onder de bezoekers, echt vernieuwend is de schijnwerper niet, net zo min als de gaffertape van Wiltec, de verrassende winnaar in de categorie podiumtechniek.

Willem-Jantje-mentaliteit

Een favoriete bezigheid van de redactie van Zichtlijnen is om temidden van de high-tech te speuren naar ingenieuze, simpele en bruikbare apparaten of toepassingen die met een soort Willem-Jantje-mentaliteit een afspiegeling zijn

van het creatieve denkvermogen in de sector. Niet te koop, maar wel intrigerend is in dat kader de toverstok van Jurlights (zie www.jurlights.nl): een aanwijsstok met een zender eraan geplakt waarmee je bijvoorbeeld een serie monitors kan laten draaien. Ook de al iets langer bestaande opblaasbare regenkappen van Shelby voor led-schijnwerpers zijn simpele maar handige hulpmiddelen (www.shelbyrent.nl). Net als MeTrao, een geluidsmetsysteem voor festivals en wijde omgeving. Per podium en per frequentie kan je meten wat te hard staat, zodat niet het algehele niveau van alle podia omlaag moet. Zie: www.eventacoustics.com.

Een andere ontdekking is de Elevah 40 Move, een zelfrijdende automatische trap van Faraone die Louis Reyners aanbiedt (zie www.louisreyners.nl). Hij is gemaakt van kunststof en aluminium en kost ongeveer de helft van de gangbare modellen. Met een werkhoogte van maximaal 4 m kan het een betaalbare en veilige oplossing zijn voor buurthuizen en kleine theaters. Opvallend is ook de Twin Master van Levtec, een trekkenlier die aan een inbouwbreedte van 198mm genoeg heeft (zie www.levtec.nl). Het Belgische COS (www.cos.be) demonstreerde een tribune die automatisch in- en uitschuift met behulp van een duwketting, waarbij de stoeltjes ook automatisch open neerklappen. Zeker voor zalen waar voor het stellen van het licht elke dag alle stoelen handmatig moeten worden neergeklapt, is dit een uitkomst.

Pasje voor riggers

Het merendeel van de lezingen werd goed bezocht, bijna 1000 toehoorders werden geteld. Een flink deel van de le-

Een flink deel van de lezingen valt onder de noemer afstemming en regelgeving

© CB IMAGES

zingen valt onder de noemer afstemming en regelgeving. In de vorige uitgave berichtte Zichtlijnen over het initiatief om te komen tot een paspoort voor technici, waardoor deze in Europa overall aan de slag kunnen. Riggers in Nederland hebben nu een pasje voor veilig werken ontwikkeld dat op vier niveaus te behalen is: niveau 1 is voor het veilig kunnen klimmen en zorgen voor je eigen veiligheid. Niveau 2 gaat met het redden van collega's uit torens en de volgsport-

Bijna 1000 toehoorders werden geteld

stoel een stapje verder. Niveau 3 en 4 concentreren zich op meer theoretische kennis, preventie en leidinggeven. Het pasje is niet verplicht, het is een bewijsmiddel dat je veilig kunt werken. Na een korte cursus en een examen kan via de Sken het pasje behaald worden. Ervaren riggers kunnen ook alleen het examen doen. De brancherichtlijn VWOH-e, waarop het pasje is gebaseerd, en andere informatie is te vinden op de sites www.argh.nl en www.sken.nl.

Tekenstandaard

In de podiumkunstwereld is Bert Middelweerd, door zijn werk bij stichting Tekening in feite zelf de standaard. Hij bracht vrijwel alle theaters in kaart met *Koperen Kees* als nulpunt. Ontwerpers en tekenaars in de evenementensector zijn onder auspiciën van de VVEM wel een keer bij elkaar geweest om te brainstormen over een tekenstandaard, maar tot een resultaat heeft dat nog niet geleid. Toch is er een dringende noodzaak om daartoe te komen, want bij evenementen zijn de tekeningen leidend. Het panel maakt duidelijk dat er een groot verschil is tussen wat de ontwerper en technisch tekenaar tekenen en ook wat er uiteindelijk nodig is voor de werktekening. Voor een gemeenteambtenaar volstaat een locatietekening, maar voor een lichtbedrijf is dat onvoldoende. Die hebben tekeningen nodig op het niveau van de inserts. Met andere woorden, elke gebruiker wenst een andere gelaagdheid. In de architectuur werkt men met het Tekla-pakket. Daarin worden al die lagen samengevoegd en er kunnen ook nog aantekeningen bij gezet worden. Kan daar mee gewerkt worden? Nee, want er kan niet in getekend worden. Of zijn grafische en technische programma's wellicht voldoende compatibel? De meeste zijn dat wel, maar vooral de toename van het aantal MB's na importeren kan problematisch groot zijn. Ook blijkt dat symbolen er dan geheel anders uit kunnen zien. Het is zaak om te

komen tot een goede centrale bibliotheek met compatibele symbolen en af te spreken vanaf welk nulpunt en op welke schaal gewerkt wordt. Daarbij zou het wenselijk zijn op een simpele manier lagen weg te halen en toe te voegen. Het panel gaat uit elkaar met de afspraak om snel spijkers met koppen te slaan.

Modelovereenkomst

Zelfstandige technici en werkgevers snakken naar duidelijkheid in het ZZP-verhaal. Inmiddels is bekend dat de 1e Kamer akkoord is gegaan met de overgang van de VAR-verklaring naar een systeem van modelovereenkomsten tussen opdrachtnemer en opdrachtgever. Het nieuwe systeem gaat in op 1 mei 2016 en kent een overgangperiode tot 1 mei 2017. In deze periode kunnen de sectoren hun modellen ter goedkeuring aan de Belastingdienst voorleggen. Na goedkeuring is een modelovereenkomst 5 jaar geldig. Op www.belastingdienst.nl zijn ook algemene contracten te vinden waarmee gewerkt kan worden. Kern van de verandering is dat de bewijslast voor zelfstandigheid in het nieuwe systeem weer bij twee partijen komt te liggen. In de verplicht af te sluiten overeenkomst van opdracht is het belangrijk een paar essentiële zaken vast te leggen. Belangrijkste issue is of er sprake is van een gezagsverhouding of van het gevolg geven aan tijdig gegeven aanwijzingen. Daarnaast is het cruci-

aal of er sprake is van persoonlijke arbeidsverrichting of dat men uitsluitend gehouden is het werk te verrichten. Als er geen sprake is van een gezagsverhouding en het persoonlijk moeten verrichten van de arbeid, is de opdrachtgever gevrijwaard van het betalen van loonheffing.

Zenderfrequenties

Aan het begin van zijn lezing stoort de microfoon van Willem Westermann (VVEM) herhaaldelijk en valt uiteindelijk uit. Deze blijkt te zitten op de niet meer betrouwbare frequenties 806 en 807 Mhz. Op de telecom-snelweg, waar steeds meer ruimte is voor primaire gebruikers ten koste van de secundaire gebruikers, waaronder de entertainment-sector, ontstaat filevorming. Het wordt noodzakelijk om op zoek te gaan naar sluiproutes. Het voor onze sector belangrijkste agendapunt van de World Radio Conference (WRC), die in november 2015 plaats had, was het al dan niet toewijzen van 694 tot 790 Mhz aan mobiele Telecom. Uitkomst is dat dit gebied tot 1 februari 2017 voor ons beschikbaar blijft, daarna wordt deze band vrijgemaakt voor mobiele telecom. Het resultaat van de WRC is gelukkig dat 470-694 Mhz tot 2023 ongewijzigd zal blijven. De uitkomst betekent niet dat dat hele spectrum voor draadloze microfoons beschikbaar is – we blijven per slot van rekening secundaire gebruikers, wel dat de kanalen 39, 40 en 41 en ook in be-

perkte mate kanaal 38 (allen in de 600 Mhz band) beschikbaar zijn. In de notulen is opgenomen dat deze bandbreedte ook wordt toegewezen aan secundaire gebruikers, voor toepassingen op het gebied van 'broadcast en programme making'. Het is een kleine overwinning voor de sector om genoemd te worden, vooral omdat er rechten aan ontleend kunnen worden. Voor de volgende WRC in 2019 kan ook de PMSE voorstellen indienen.

Frequentie management

Dankzij de schaarste aan frequenties wordt *frequentie management* het beroep van de toekomst. Kees Heegstra ordent al jaren de frequenties op Lowlands. Bij Lowlands is dat een enorme klus: het gaat om 250 acts op 12 podia, circa 280 in-ears en 163 zendmicrofoons. In theorie heeft het festival een bandbreedte van 350 Mhz ter beschikking. Daarvan valt al een flink deel toe aan telecom, aan de reporters met wandelzenders en aan bijvoorbeeld Digitenne. Van die bandbreedte blijven er dus brokjes over. Om met de weinige beschikbare frequenties zo efficiënt mogelijk te werken is het noodzakelijk om precies in kaart te hebben wat wanneer moet aanstaan, waar de zenders staan en rekening te houden met de mobiele reporters. Als je dat niet goed is afgestemd kan de versterking van grote podia keihard binnenkomen op de middenpodia. <<